

**Competentiegebieden talig handelen, film analyseren, film contextualiseren, film vormgeven geordend naar drie niveaus
bij paragraaf 5.4.2**

Competentiegebied: talig handelen bij films

Deelgebied: receptieve vaardigheden (hoor-, lees- en kijkvaardigheid; taalreflectie)

Competentieniveau I	Competentieniveau II	Competentieniveau III
<ul style="list-style-type: none"> » (Korte) films uit verschillende genres (bijv. animatiefilms, sprookjes, kinderfilms, comedy, tv-series). » Motivatie opbouwen om films te bekijken. 	<ul style="list-style-type: none"> » Verschillende films (incl. boekverfilmingen en documentaires) (evt. met ondertiteling). » Motivatie opbouwen om films te bekijken. » Films waarderen die buiten de eigen kijkgewoontes vallen. 	<ul style="list-style-type: none"> » Artistiek veeleisende (ook meertalige) films. » Motivatie opbouwen om films te bekijken (ook leren omgaan met de frustratie die ontoegankelijke films oproepen). » Films waarderen die buiten de eigen kijkgewoontes vallen.
(Korte) film met (relatief weinig) gesproken standaardtaal en goede beeldondersteuning begrijpen.	Film (of geselecteerde scènes) met relatief veel standaardtaal of omgangstaal volgen.	Films met veel gesproken taal begrijpen (zowel standaardtaal als taalvariëteiten – (bijv. omgangstaal, sociolecten, dialecten, vaktaal).
Eenvoudige, voornamelijk chronologische verhaallijnen in (korte) films begrijpen en ook de onderliggende logica van de verhaallijn begrijpen.	<ul style="list-style-type: none"> » Complexe, voornamelijk chronologische verhaallijnen volgen en de onderliggende logica begrijpen. » Sleutelscènes (met bijbehorende beelden) herkennen en begrijpen. 	Complexe, evt. ook niet-lineaire verhaallijnen volgen en de onderliggende logica begrijpen.
Zich in filmfiguren en hun situatie inleven (en ontbrekende receptieve taalvaardigheid compenseren via de ondersteunende beelden).	Zich inleven in filmfiguren die bij de eigen leeftijd passen en die uit de eigen tijd en het eigen cultuurgebied of uit andere tijden en andere cultuurgebieden stammen.	Zich in de handswijze en de ontwikkeling van complexe filmfiguren inleven. De figuren kunnen uit de eigen tijd of uit andere tijden / uit het eigen cultuurgebied of uit andere cultuurgebieden stammen en van de eigen leeftijd of van een andere leeftijd zijn.
De belangrijkste informatie in non-fictiefilms (bijv. bij de leeftijd passende documentaires) begrijpen.	Belangrijke (en specifieke) mededelingen (in woord en schrift) uit documentaires begrijpen.	Communicatieve doelen en belangrijke, specifieke informatie in documentaires begrijpen (bijv. het verloop van een interview) en de argumentatiestrategie nagaan.

Belangrijke informatie (bijv. de titel, het vermoedelijke genre) kunnen ontlene n aan parateksten bij de film (schrift en beeld), zoals filmposters.	Belangrijke informatie ontlene n uit parateksten bij de film, zoals filmposters, trailers, aftiteling en recensies, en receptiestrategieën inzetten (bijv. gedetailleerd en globaal lezen).	Verschillende receptiestrategieën inzetten om informatie te ontlene n aan verhalende filmtteksten (bijv. tussentitels), parateksten en vakteksten te begrijpen en dit alles bij de interpretatie van de film te betrekken.
--	---	--

Deelgebied: taalproductie (spreken, scènes spelen, schrijven)

Competentieniveau I	Competentieniveau II	Competentieniveau III
Gevoelens, indrukken en associaties bij een film in eenvoudige woorden en in andere (bijv. non-verbale) communicatievormen uitdrukken.	Gevoelens, indrukken en associaties bij een film gedifferentieerd (en met toenemende complexiteit) uitdrukken.	Gevoelens, indrukken en associaties bij een film op een complexe manier weergeven en – rekening houdend met de werking van filmesthetische middelen – gedifferentieerd uitdrukken.
Spontane oordelen over een film geven.	Oordelen over een film of een filmfragment geven en begrijpelijk onderbouwen (ook schriftelijk).	Een kritisch, esthetisch oordeel over een film of een filmfragment formuleren en de posities van anderen betrekken (oordeels- en smaakvorming).
Een zelfgekozen (korte) film beschrijven en introduceren.	Een zelfgekozen film mondeling of schriftelijk beschrijven en introduceren (bijv. logline of pitch, synopsis, inhoudsopgave, (eenvoudig) overzicht van opeenvolgende scènes, audiobeschrijving, een korte recensie). Vragen beantwoorden.	Een film beschrijven, introduceren (bijv. recensie schrijven of mondelinge presentatie geven). Rekening houden met verschillende aspecten (esthetische vormgeving, intertekstualiteit, verwijzingen naar andere films en de historische context).
Met anderen een gesprek over een film voeren en rekening houden met verschillende meningen.	Met anderen een gesprek over een film voeren, zich aan de gespreksregels houden en belangrijke vaktermen gebruiken.	Analytisch en interpretatief op een zelfstandige en zekere manier in de onderwijstaal over een film spreken of met anderen een gesprek voeren over een film. Adequate inzet van vaktermen.
Korte filmscènes (ook non-verbale) (na)spelen en op de gebaren, mimiek, lichaamstaal en stemgebruik letten.	Korte filmscènes (na)spelen en deze zo bewust interpreteren (bijv. creatieve rollenspellen, standbeelden maken).	Met gebruik van complexe taal en creatieve ensceneringen filmscènes (in het bijzonder sleutelscènes) bewerken (bijv. langere scènes naspelen). De scènes zo bewust uitleggen (ook alternatieven aanleveren, toneelmatig interpreteren).

Deelgebied: meertalig handelen (receptief en productief)

Competentieniveau I	Competentieniveau II	Competentieniveau III
Andere talen (naast de doeltaal) herkennen en in de doeltaal over de gehoorde andere talen spreken.	Geselecteerde meertalige filmscènes in grote lijnen begrijpen, bijv. door een meertalig filmscript in te zetten om begrip te stimuleren.	Bij het taalniveau passende meertalige films begrijpen, bijv. met technieken om de betekenis van woorden af te leiden en taalvergelijking (opbouw van taalbewustzijn).
	In geselecteerde scènes uit meertalige films de anderstaligheid van figuren (in vergelijking tot de doeltaal) uitleggen en interpreteren (bijv. migrant of globetrotter).	Geselecteerde meertalige discoursfenomenen in een film kritisch analyseren (bijv. de taal van de figuren, redenen voor code-switching).
	Als tolk bezig zijn met geselecteerde scènes (bijv. in taaltandems het gehoorde met ondersteuning van beelden in de doeltaal of andere talen dialogisch omzetten en de figuren van geloofwaardige toon, mimiek en gebaren voorzien (revoicing)).	Taal gebruiken en als tolk optreden (bijv. decodering van meerdere kanalen en spelenderwijs tolkend scènes in een andere taal omzetten door revoicing and captioning).

Competentiegebied: films analyseren

Deelgebied: presentatiewijzen in films herkennen, benoemen en duiden

Competentieniveau I	Competentieniveau II	Competentieniveau III
Eenvoudige inhoudelijke, narratieve en dramaturgische elementen herkennen en benoemen in bij leeftijd en taalniveau passende (c.q. korte) films (bijv. thema, figuren, verhaallijn).	Bepalende inhoudelijke, narratieve en dramaturgische kenmerken herkennen en benoemen in bij leeftijd en taalniveau passende films en dit ook (evt. met ondersteuning) bruikbaar beschrijven.	Verschillende inhoudelijke, narratieve en dramaturgische aspecten van een film (ook in samenhang) herkennen, gedifferentieerd beschrijven en interpreteren.
Eenvoudige theatrale en/of uitvoeringselementen herkennen en benoemen in bij leeftijd en taalniveau passende films.	Bepalende theatrale en/of uitvoeringselementen (bijv. kostuums, lichaamstaal, stemgebruik) herkennen in bij leeftijd en taalniveau passende films, deze benoemen en (evt. met ondersteuning) bruikbaar beschrijven.	Verschillende theatrale en/of uitvoeringselementen in films (ook in hun samenspel) herkennen, gedifferentieerd beschrijven en interpreteren in samenhang met de opgevoerde gebeurtenissen.

Geselecteerde visuele (bijv. stilstaand beeld) en auditieve middelen herkennen en benoemen in (korte) films.	Fundamentele visuele en auditieve middelen herkennen en benoemen; deze (evt. met ondersteuning) bruikbaar beschrijven.	Een breed spectrum aan audiovisuele vormgevingstechnieken (formaatkeuze, beeldvormgeving, camerawerk, geluidstechniek, montage) individueel en in samenhang herkennen, gedifferentieerd beschrijven en in samenhang met het opgevoerde interpreteren.
De uitwerking van eenvoudige filmspecifieke presentatiewijzen op de eigen filmbeleving herkennen en benoemen.	De uitwerking van filmspecifieke presentatiewijzen (bijv. het sturen van sympathie) herkennen, benoemen en (evt. met ondersteuning) beschrijven.	De (esthetische, dramatische, manipulatieve) werking van verschillende filmspecifieke vormgevingswijzen gedifferentieerd uitleggen.

Deelgebied: kennis van filmtheorie en filmgenres verwerven

Geselecteerde kenmerken van individuele films herkennen, benoemen en deze kennis voor het begrijpen van de film inzetten.	Fundamentele kenmerken van verschillende filmgenres herkennen, benoemen, (evt. met ondersteuning) bruikbaar beschrijven en voor het begrijpen van de film inzetten.	Inhoudelijke en formele kenmerken van verschillende filmgenres, televisiefilms en reclames herkennen. Het functioneren van deze kenmerken gedifferentieerd beschrijven (evt. in een vergelijking) en dit voor het begrijpen en interpreteren van de films inzetten.
	De basis van geselecteerde filmtheorieën leren kennen en deze in verband brengen met het eigen begrijpen en beleven van films.	Verworven kennis van filmtheorie uitleggen aan anderen, kritisch beoordelen en voor het begrijpen en interpreteren van films inzetten.

Deelgebied: Films als fictieve constructies herkennen en duiden

Competentieniveau I	Competentieniveau II	Competentieniveau III
Fictieve en feitelijke films onderscheiden.	Fictieve en feitelijke films onderscheiden, kenmerken van fictie herkennen en (evt. met ondersteuning) het communicatiedoel van de film benoemen.	<ul style="list-style-type: none"> » Fictieve en feitelijke films onderscheiden. » Kenmerken van fictie herkennen en beschrijven. » Het communicatiedoel van films (in vergelijking met elkaar) analyseren.
Herkennen dat een film een bewust vormgegeven werkstuk is en geen directe weerspiegeling van de werkelijkheid.	Films als mediaal geconstrueerde modellen van de werkelijkheid herkennen en beschrijven.	Films als complexe modellen van de werkelijkheid duiden en in verband brengen met andere (eigen of vreemde) werkelijkheidsmodellen.

Deelgebied: de receptie van een film inventariseren en analyseren

Competentieniveau I	Competentieniveau II	Competentieniveau III
Kennismaken met verschillende opvattingen over een film en deze opvattingen de ruimte geven.	De receptie van een film aan de hand van (gegeven) bronnen nagaan en deze in verband brengen met de eigen waarneming en waardering van de film.	De receptie van een film aan de hand van verschillende bronnen (evt. uit verschillende culturen) onderzoeken, analyseren en beoordelen (ook in vergelijking). Deze kennis in verband brengen met de eigen waarneming en waardering van de film.

Competentiegebied: films contextualiseren

Deelgebied: reflecteren op de rol van films in de mediamaatschappij

Competentieniveau I	Competentieniveau II	Competentieniveau III
Aan de hand van voorbeelden verschillende varianten van film distributie begrijpen (bijv. bioscoop, televisie, internet, telefoon).	Aan de hand van het voorbeeld van de nationale of de internationale filmindustrie verschillende aspecten van de productie en de distributie van films begrijpen.	De uitwerking van nationale en internationale filmindustrieën en de specifieke randvoorwaarden (bijv. financiering) op de productie, distributie en receptie van films kunnen bevatten en uitleggen.
Voor bepaalde voorbeelden de marketingmiddelen zoals film-posters, trailers, merchandise begrijpen.	Marketingmiddelen als deel van het economische systeem rondom een film begrijpen.	Verschiedende economische factoren van een film in verschillende culturele contexten begrijpen en analyseren.
Wettelijke randvoorwaarden in specifieke gevallen kunnen benoemen en hun totstandkoming begrijpen (bijv. de leeftijdsdrempel).	Wettelijke randvoorwaarden (bijv. de leeftijdsdrempel of de vaststelling van auteursrechten) benoemen en op de eigen levenssituatie betrekken.	Wettelijke randvoorwaarden kritisch beschouwen en verklaren (bijv. leeftijdsdrempels, auteursrecht).
De werking van films in specifieke gevallen begrijpen (bijv. aan de hand van reclamemateriaal).	De werking en de invloed van films op meningsvorming en persoonlijke ontwikkeling begrijpen en kritisch analyseren (bijv. de gevolgen van geweld in een film).	De werking en de invloed van films op maatschappelijke discourses begrijpen en bespreken (bijv. een film als agenda setting, manipulatie of propaganda).

Deelgebied: intertekstuele en intermediale verwijzingen herkennen en doorgronden

Competentieniveau I	Competentieniveau II	Competentieniveau III
Relaties tussen tekst en film (pretekst of bron en verwerking) herkennen en beschrijven.	Bepaalde inhoudelijke en formele aspecten aan de hand van literatuur en geselecteerde literatuurverfilmingen (pretekst of bron) vergelijken.	Literatuur en verschillende literatuurverfilmingen vergelijkend of aan de hand van bepaalde vraagstellingen analyseren; wel rekening houden met de zelfstandige waarde en verwerking van preteksten.

Intertekstuele en intermediale verwijzingen in een film (evt. met hulpvragen) herkennen.	Intertekstuele en intermediale verwijzingen in een film herkennen en (evt. met hulpvragen) beschrijven.	Intertekstuele en intermediale verwijzingen in films herkennen, analyseren en interpreteren.
--	---	--

Deelgebied: films als culturele uitingsvorm begrijpen en duiden

Competentieniveau I	Competentieniveau II	Competentieniveau III
Een film of filmfragment gebruiken om kennis te maken met onbekende werelden.	De invloed van een film op het culturele zelfbeeld nagaan en begrijpen (bijv. een film als uiting van de tijdsgeschiedenis of van de politieke verhoudingen in een maatschappij).	Films als uiting van cultuur begrijpen en ze in de context van bepaalde referentiekaders (historisch, cultureel) duiden.
	Geselecteerde (anderstalige) filmklassiekers in de context van belangrijke stromingen in de filmgeschiedenis plaatsen en duiden.	(Anderstalige) films en hun receptie in de bijbehorende filmhistorische en evt. ook internationale context analyseren en interpreteren.

Deelgebied: films gebruiken voor inter- en/of transcultureel leren

Competentieniveau I	Competentieniveau II	Competentieniveau III
Zich in een figuur uit een wereld (met een andere cultuur) inleven.	Zich in een figuur uit een wereld (met een andere cultuur) inleven. Begrips- en gedragspatronen beschouwen in vergelijking met de eigen opvattingen (ambigüiteit tolereren).	Door film het perspectief van een andere cultuur innemen en dit perspectief bij de eigen cultureel bepaalde zichtwijze als gelijkwaardig leren beschouwen (nivelleren); met aandacht voor hoe de manier waarop andere culturen de eigen cultuur beschouwen (bijv. stereotypen) de interactie beïnvloedt.
Aan de hand van geselecteerde filmfragmenten het dagelijks leven in een omgeving met een andere cultuur herkennen en beschrijven.	De in de wereld van de film gepresenteerde realiteit beschrijven en met de eigen leefwereld vergelijken.	In de wereld van de film geënceneerde cultuurspecifieke/interculturele conflicten en hun oplossingen analyseren en met de eigen werkelijkheid vergelijken (evt. alternatieve oplossingen bedenken).

Competentiegebied: films vormgeven

Deelgebied: voorbereidingsteksten voor een film opstellen en een filmproductie plannen

Competentieniveau I	Competentieniveau II	Competentieniveau III
Ideeën voor een eenvoudig filmverloop vormen.	Ideeën voor het verloop van een eenvoudige speelfilm, serie of documentaire vormen en evt. op onderzoek uitgaan.	Ideeën voor het verloop van een complexere speelfilm of documentaire vormen en daarvoor onderzoek doen.
Een eenvoudig filmverloop in de vorm van een synopsis of een blauwdruk voor het draaiboek schetsen.	Een eenvoudig filmverloop of een eenvoudige documentaire in woorden (logline, synopsis, ontwerp draaiboek, interviewopzet) of in beelden (storyboard) beschrijven en evt. op de belangrijkste dramaturgische elementen letten (spanningsboog, hoogtepunt, kern).	Een complexer filmverloop of een documentaire in woorden (logline, synopsis, exposé, treatment, draaiboek) of in een combinatie van woord en beeld (storyboard) beschrijven en rekening houden met dramaturgische aspecten (bijv. een schema met 3 akten, plot points, terugblikken, suspense).
Een eenvoudige filmproductie in grote lijnen plannen: taken en rollen verdelen en evt. kostuums en rekvisieten verzorgen.	Een eenvoudige filmproductie plannen: taken en rollen verdelen, technische vraagstukken oplossen, een draaiboek opstellen.	Een eenvoudige filmproductie in detail plannen: taken en rollen verdelen, technische vraagstukken oplossen, casting, locaties bezichtigen, setontwerpen voorbereiden, een draaiboek en een schema voor de draaidagen maken.

Deelgebied: films opnemen en de vormgevingsmiddelen voor een film (taal)bewust inzetten

Competentieniveau I	Competentieniveau II	Competentieniveau III
Met eenvoudige opnametechniek omgaan: camera op een mobiele telefoon, eenvoudige foto- of filmcamera, statief.	Met basale opnametechnieken werken: digitale camera, statief, eenvoudige belichting.	Basale opnametechnieken beheersen: digitale camera, statief, effectieve belichting, een externe microfoon, evt. installaties voor opnamen met een bewegende camera.
Een korte film (of een filmfragment) in een ononderbroken opname of een animatiefilm in fragmenten (stop motion) draaien.	Een korte film in meerdere opnamen draaien; letten op de basale instellingen, perspectieven en camerabewegingen.	Een korte film in meerdere voor montage geschikte opnamen draaien; bewust instellingen, perspectieven en camerabewegingen gebruiken en op de beeldcompositie letten.
Een rol in een film spelen.	Een rol in een film spelen en op stemgebruik, gebaren, mimiek en lichaamshouding letten.	Een rol in een film spelen en op aanwijzingen van de regisseur stemgebruik, gebaren, mimiek en lichaamshouding met effect inzetten in een samenspel met de camera. Let op ook bewuste interactie met de andere figuren.

Deelgebied: filmmateriaal bewerken

Competentieniveau I	Competentieniveau II	Competentieniveau III
Een eenvoudig montageprogramma gebruiken om bijv. de titelrol en de aftiteling in te voegen.	Een eenvoudig montageprogramma gebruiken om eigen of vreemde filmfragmenten in te korten, te verplaatsen en audiocommentaar en/of muziek met effect in te voegen.	Een montageprogramma met meerdere sporen gebruiken om eigen of vreemd filmmateriaal met verschillende montage- en coupeertechnieken auditief (bijv. muziek, geluiden, voice-over, audiodescriptie, nasynchronisatie) en/of visueel (bijv. credits, ondertitels, contrast, kleur) te bewerken.

Deelgebied: Films presenteren

Competentieniveau I	Competentieniveau II	Competentieniveau III
Reclame maken voor eigen of andere films (bijv. filmposters, fictieve aankondigingen van tv-programma's) en de film tonen.	<ul style="list-style-type: none"> » Reclame maken voor eigen of andere films (bijv. filmposters, fictieve aankondigingen van tv-programma's). » De film tonen, becommentariëren en met anderen bediscussiëren. 	<ul style="list-style-type: none"> » Reclame maken voor eigen of andere films (bijv. filmposters, fictieve aankondigingen van tv-programma's). » De film tonen, kritisch becommentariëren, met anderen scherp bediscussiëren. » Evt. de film op een geschikte manier distribueren (bijv. via een videoplatform).

Bron

Blell, G., Grunewald, A., Kepser, M. & Surkamp, C. (Eds.) (2016). *Film in den Fächern der sprachlichen Bildung*, p. 43-51. Baltmannsweiler: Schneider Verlag Hohengehren. (Vertaling door auteur.)